

- aplicarea rezultatelor în activitatea clinică;
- evaluarea propriilor performanțe.

Eseul clinic este un protocol experimental precedând orice validare a unui nou procedeu therapeutic sau a unui nou tratament. Scop: a demonstra eficacitatea sau superioritatea unui nou tratament în raport cu tratamentele existente.

Eseul clinic randomizat (la întâmplare): atribuirea hazardată (prin tragerea la sorți) a unui tratament sau a unei perioade de tratament pentru un pacient într-un eseu clinic. Scop: a garanta repartizarea echilibrată, între grupurile de pacienți, a variabilelor susceptibile de interferare cu măsura sau analiza rezultatelor eseului.

Randomizarea permite constituirea grupurilor „omogene de pacienți”, adică cei care la includerea lor într-un studiu comparativ, nu sânt atât de semnificativ diferiți unii de alții pentru un anumit număr de caracteristici esențiale de precizat.

Am învățat cum să organizăm instruirea continuă a medicilor pentru ca ei în munca lor de cercetare să utilizeze revistele sistematice. Revista sistematică este un mijloc științific de a revizui literatura și este cea mai bună modalitate de a face o dare de seamă asupra literaturii la un subiect dat, este un instrument științific prețios pentru cercetătorii clinici pentru a planifica un proiect de cercetare, pentru a rezuma datele cu referire la acest proiect de cercetare. Justificarea unei reviste sistematice:

- exhaustivă: toate publicațiile la un subiect dat
- operațională: metodă clară, care permite altor cercetători să reînceapă analiza
- reproductibilă: alți cercetători ar putea reîncepe analiza și obține același rezultat
- informație interesantă pentru a răspunde obiectiv la întrebare: ce ne prezintă lista literaturii într-un subiect dat.

Realizarea unei reviste sistematice și a unei metaanalize constă în: elaborarea unui protocol, justificarea problematicii, definirea întrebării, definirea criteriilor de selectare a studiilor, cercetarea studiilor, selectarea studiilor, extragerea datelor, tratarea calificativă a datelor (revistă sistematică), tratarea cantitativă a datelor (metaanaliză), redactarea raportului. Va urma cercetarea studiilor, care este un proces sistematic și exhaustiv (elaborarea strategiei de cercetare, cercetare documentară), strategie de cercetare (reproductibilă), determinarea ansamblului de mijloace, care vor fi utilizate pentru a cerceta studiile, interogarea fină și eficace a surselor documentare (cuvinte cheie (Index medicus), cuvânt sau expresie liberă). Cercetarea documentară se realizează pe baza de baze de date bibliografice informatizate, registre de eseuri clinice, bibliografii ale articolelor științifice, căutări manuale (culegeri de rezumate și site-uri Web ale congreselor, reviste științifice) ș. a. Această cercetare cere o rigoare intensă și implicarea unui specialist informatician, documentarea procesului de cercetare (descrierea clară și detaliată a strategiei de cercetare, salvarea rezultatelor cercetării documentare), utilizarea unui logistic de gestiune a referințelor.

Mediateca centrală CIDMEF se află la Bordeaux. Catalogul și Indexul Site-urilor Medicale Francofone (CISMEF) www.chu-rouen.fr/cismef și cu lista de difuziune destinată bibliotecarilor: Bibliosanté www.chu-rouen.fr/documed/biosante.html.

Biblioteca USMF a reușit să reînnoiască înregistrarea la revistele electronice Masson pentru a primi acces liber la circa 100 reviste medicale franceze full-text.

Colaborarea cu CIDMEF va continua și biblioteca USMF se va antrena în procesul de instruire continuă a medicilor întru prosperarea procesului educațional medical din Republica Moldova.

Bibliografie:

1. www.biblio-csm.usj.edu.lb
2. www.biblio-csm.usj.edu.lb/pres/web.htm
3. www.chu-rouen.fr/documed/biosante.html
4. www.cidmef.u-bordeaux2.fr
5. www.cochrane.org

REFLECTAREA DOCUMENTELOR DE PROFIL AGRAR ÎN BAZA DE DATE AGRIS:

ASPECTE TEHNOLOGICE

Ecaterina Madan, Viorica Lupu
Biblioteca Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova

Abstract. This paper presents some technological aspects of document processing in the AGRIS National Center of Moldova. Particular attention is given to subject indexing.

În contextul revitalizării sectorului agrar, care constituie o verigă importantă în dezvoltarea economică a țării, se cere o asigurare informațională complexă, operativă și cu o plenitudine și precizie adecvată a tuturor utilizatorilor de informație agrară. Numai un management eficient al agriculturii, determinat în mod direct de o informare la un nivel înalt, va contribui la diminuarea sărăciei, ridicarea nivelului de alimentație, acordarea de noi valențe produselor în funcție de cererea consumatorilor, îmbunătățirea productivității în agricultură și nivelului de trai al populației.

Totodată, pentru a atinge aceste obiective este necesară utilizarea experienței țărilor de peste hotare cu un nivel avansat al agriculturii.

În aceste condiții, bibliotecile de profil trebuie să răspundă în mod adecvat situației prin diversificarea și extinderea serviciilor și deschiderea accesului la spațiul informațional agrar global.

Biblioteca Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova (BRȘA) ca centru național de informare de profil agrar și coordonare a resurselor informaționale de ramură din republică își orientează activitatea cu prioritate spre asigurarea informațională a domeniului agrar, organizarea accesului nemijlocit la resursele naționale și internaționale din domeniul agriculturii.

În scopul asigurării accesului la informația agrară globală BRȘA colaborează cu un șir de organizații internaționale: Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), Rețeaua Internațională de Biblioteci Agricole AGLINET, Centrul Mondial de Informare în domeniul Agriculturii WAICENT, Organizația Internațională a Specialiștilor în domeniul Informației Agrare (IAALD). În anul 2004, în rezultatul colaborării cu FAO, BRȘA devine Centru Național AGRIS-Moldova.

Sistemul Internațional de Informare în domeniul Tehnologiilor și Științelor Agrare (AGRIS) a fost inițiat de către FAO în 1974 cu scopul de a facilita schimbul de informații și a identifica literatura mondială agrară. AGRIS este un sistem bazat pe principii de cooperare, în care fiecare țară participantă integrează informația bibliografică cu privire la publicațiile de profil agrar editate pe teritoriul său și primește, în schimb, informația oferită de celelalte țări membre. La crearea bazei de date AGRIS participă centre naționale din peste 100 de țări. Ea este actualizată în permanență. La momentul actual conține mai mult de 2,3 mln de înregistrări.

Devenind centru național AGRIS în Moldova, BRȘA este responsabilă de colectarea documentelor, prelucrarea, introducerea lor în baza de date locală AGRIS și transmiterea înregistrărilor bibliografice la FAO pentru a fi integrate în baza de date centrală.

Publicațiile sînt colectate de la Instituțiile de Cercetări Științifice, UASM, Academia de Științe a RM și de la bibliotecile de profil. Fluxul documentar este analizat și supus unei selecții riguroase. Un criteriu de bază îl constituie valoarea științifică, care impune reflectarea în baza de date AGRIS doar a documentelor relevante, ce vor prezenta interes nu doar pentru comunitatea națională, ci și internațională. Sînt selectate monografiile, tratate științifice, teze de doctor, teze ale conferințelor, brevete de invenții etc. Publicațiile cu un conținut nesubstanțial sau lipsit de originalitate nu se includ.

Introducerea datelor este realizată în baza standardelor și formatelor (bazate pe tehnologiile Web) proprii sistemului AGRIS.

Catalogarea în WebAGRIS nu prezintă deosebiri esențiale față de alte sisteme de informare. Elementele bibliografice sînt selectate din document și aranjate în conformitate cu regulile speciale AGRIS în scopul creării unei înregistrări standardizate.

Dat fiind faptul, că AGRIS este destinat unui public internațional, descrierea bibliografică include o serie de elemente, care au menirea să faciliteze comunicarea între autori și identificarea documentelor de către utilizatorii săi (foarte variați din punct de vedere teritorial). Printre ele merită a fi menționate următoarele: traducerea titlului documentului în limba engleză, adresa autorului sau a instituției responsabile de publicarea documentului, adresa bibliotecii în care este disponibil documentul, ceea ce facilitează realizarea împrumutului interbibliotecar internațional AGLINET. AGLINET este o Rețea Internațională de Biblioteci Agricole, din care fac parte peste 55 de biblioteci agricole și centre de informare, ce colaborează în vederea schimbului gratuit de documente. BRȘA a devenit membră a acestei rețele în a. 2000. Pînă în prezent am întreținut relații de împrumut interbibliotecar cu biblioteci agricole din Rusia, SUA, Marea Britanie, Canada, Belgia, Franța, Belarus și Țările Baltice.

Un accent deosebit se pune pe procesul indexării, care are un impact direct asupra eficienței regăsirii informației. La indexarea documentelor ne străduim să selectăm și să formulăm acele concepte care să exprime cel mai exact intențiile autorului și care vor fi cele mai eficiente la regăsirea informațiilor, realizînd astfel o indexare cu o specificitate și exhaustivitate adecvată.

În scopul obținerii exhaustivității necesare în indexare, se propune o schemă logică pentru identificarea și selectarea conceptelor, care caracterizează conținutul documentului. Această schemă reflectă diverse aspecte sau puncte de vedere grupate în câteva categorii. Conform ei, indexatorul trebuie să răspundă la o serie de întrebări, folosind următoarea succesiune:

1. Prima categorie, numită convențional **Obiecte** este cea mai numeroasă și cuprinde: categorii de persoane, animale, plante, produse, echipamente, materii și substanțe, organizații, întreprinderi, fenomene, etc. "Este documentul în legătură cu vre-unul din aceste "Obiecte?"
2. **Activități**. "Se pot identifica în document acțiuni, operații sau procese?"

3. **Agenți.** “Se pot identifica agenți sau condiții care influențează asupra “Obiectelor” și “Activităților”, sau sînt descrise tehnici și metode speciale utilizate în realizarea acțiunilor?”.

4. **Rezultate.** “Sînt prezentate rezultate ale activității realizate?”.

5. **Loc de desfășurare.** Dacă documentul descrie factorii de mai sus în contextul unui loc (țară, regiune, zonă, etc.) sau mediu concret.

Utilizarea acestei scheme ne ajută să selectăm toate conceptele necesare pentru regăsirea ulterioară a documentului, adică să fim exhaustivi.

Indexarea documentelor se realizează în baza a două limbaje: AGRIS/CARIS Categorization Scheme și AGROVOC.

AGRIS/CARIS Categorization Scheme este un limbaj simbolic, o schemă de clasificare, conform căreia domeniul agriculturii este divizat în clase și subclase, numite categorii. Fiecărei categorii îi corespunde un simbol (de ex.: A01-agricultură, aspecte generale; L73-bolile animalelor). Această schemă este simplă și ușor de utilizat.

Cel de-al doilea limbaj - AGROVOC este un tezaur multilingv, constituit din peste 28 000 de descriptori și peste 10000 de non-descriptori. Este disponibil în nouă limbi: cele 5 limbi oficiale ale FAO (engleză, franceză, spaniolă, chineză și arabă), cehă, portugheză, japoneză și thailandeză, ceea ce contribuie la înlăturarea barierelor lingvistice și facilitează colaborarea între membri.

La traducerea conceptelor în limbajul AGROVOC ținem cont de faptul, că indexarea ce o realizăm noi trebuie să fie în concordanță cu cea realizată de către celelalte Centre Naționale AGRIS. Nu este suficient să înțelegem corect documentul și să extragem din el toți termenii semnificativi. Nu mai puțin important este să nu comitem greșeli la alegerea termenilor din tezaur, atunci cînd creăm modelul de regăsire al documentului. Pentru atribuirea unor termeni adecvați, o condiție necesară este să cunoaștem foarte bine logica tezaurului, structura lui. Astfel, ori de cîte ori atribuim un descriptor, analizăm cu atenție blocul de termeni ce îl însoțesc și relația acestui descriptor cu alți descriptori și non-descriptori. Blocul de termeni ne dezvăluie un tablou complet al semnificației descriptorului în contextul limbajului AGROVOC.

AGROVOC este un instrument dinamic de lucru, fiind actualizat periodic. A fost inițiat un grup de dezbateri on-line pe marginea acestui tezaur. Orice reprezentant al centrelor naționale AGRIS poate să propună noi termeni pentru a fi incluși, atît în calitate de descriptori cît și ca sinonime. BRȘA a aderat la acest grup și colaborarea în cadrul lui ne este foarte utilă pentru elaborarea propriului limbaj de indexare în limba română.

Ultimul pas în completarea unei machete WebAGRIS este alcătuirea rezumatului. Rezumatul trebuie să fie non-critic și să reprezinte un sumar informativ a celor mai semnificative idei și concluzii ale documentului și să ofere posibilitate cititorilor să decidă dacă are rost sau nu citirea integrală a documentului.

Baza de date Agris este pentru utilizatorii BRȘA sursa principală de informație referitoare la literatura agricolă de peste hotare, dar trebuie să menționăm, că regăsirea informațiilor în ea nu este un proces ușor pentru ei, cei mai mulți , apelînd la ajutorul bibliotecarilor. Nu numai bariera lingvistică este un impediment, dar și faptul că, de cele mai multe ori utilizatorii realizează căutări simple, ceea ce nu este eficient. Utilizatorii posedă abilități de divizare a subiectelor în termeni separați, dar la formulare utilizează cuvinte din limbajul natural, ceea ce influențează negativ performanțele de regăsire. Este ignorat de către ei faptul, că pentru a efectua căutări reușite, un factor important este ca cererea de informare să fie formulată în termeni, ce aparțin limbajului de indexare propriu sistemului. Bineînțeles, ei nu cunosc specificul unui limbaj de indexare, care este constituit dintr-un vocabular normalizat și prezintă deosebiri față de limbajul utilizat de autori în documente. Deaceia, în cadrul lecțiilor de cultură informațională, sînt neapărat elucidate toate aspectele, ce țin de structura, relațiile paradigmatic stabilite între termenii tezaurului, tehnologia de utilizare a acestora la regăsirea informației, sînt prezentate numeroase exemple de formulare a celor mai diverse subiecte în baza de date AGRIS.

În încheiere menționăm, că deschiderea Centrului Național AGRIS-Moldova, are un impact semnificativ în activitatea BRȘA, oferindu-i noi oportunități: posibilitatea de a elabora o bază de date națională de profil agrar în spațiul informațional global și de a promova realizările științei și practicii agrare din Republica Moldova la nivel internațional.

Bibliografie:

1. Bartol, Tomaz. Present State and Possible Future Roles of AGRIS in the European Library Community // Quarterly Bulletin of IAALD, 1997, Vol. 42, № 3-46 și 213-218.
2. The AGRIS Application Profile for the International Information System on Agricultural Sciences and Technology Guidelines on Best Practices for Information Object Description. FAO, 2005 // <http://www.fao.org/agris>.